

Antoni Roca

(“M’agrada molt *Double Indemnity*. Té totes les característiques de les pel·lícules clàssiques dels 40 que m’agraden. És en blanc i negre, té bromes ràpides, és molt enginyosa, una història de la gran època. Hi surt Edward G. Robinson, Barbara Stanwyck, Fred Mac Murray i aquella veu en off tan dura. Té un diàleg brillantment escrit, i la música perfecta de Miklos Rozsa. És la millor pel·lícula de Billy Wilder, de fet és la millor pel·lícula de qualsevol...

Woody Allen).

Aleshores, però simplement, ell es trobava a la ciutat de Nova York. Nova York i al sempre difícil mes de novembre, quan la tardor és una realitat viva i puntent, totes les fulles possibles del món ja han caigut sobre Central Park -però també sobre Washinton Square i al sud-oest de Battery Park, encara que no es sab si pels voltants del Hudson river...- i l’espectacle esdevé una mena de simfonia de colors estranys, irregularitats ambientals, geografies disperses i tota mena de pressions que fa, exactament, que la tardor -per cert, una estació que és pura meravella- en paraules mai dites de Humphrey Bogart, “constitueixen els temps excel·lents per poder beure un “dry-martini” al carrer 47, cantonada amb la sisena, tal vegada molt a prop de Broadway, on els bars i les tavernes es multipliquen...”.

Fou, precisament, al centre neuràlgic d’un Broadway lògicament espectacular i de sensació quan el visitant, o el viatger, va saber que al Minskoff

Theatre -Broadway amb la 45 i tot resta a casa- es representava un “musical”. Però no un “musical” qualsevol - encara que no és qualsevol que avui per avui pot fer un “musical” amb *mise en scène* inclosa per aquelles contrades americanes...-, més aviat un “musical” inspirat directament d’un clàssic de tota la vida, *Sunset Boulevard*, que aquí, al país nostre es titulà *El crepusculo de los dioses* i fou interpretada, recorden?, per Gloria Swanson, William Holden, però també/també per Eric Von Stroheim, Cecil B. de Mille i Buster Keaton. Tots, en la pràctica, s’interpretaven a ells mateixos. Coses de Hollywood, és clar. Llavors, no ho dubtà mica: tenia l’obligació ineludible d’accedir al Minskoff Theatre i esbrinar què era allò amb precisió. La banda sonora original d’Andrew Lloyd -ja sabeu: l’autor, entre d’altres de *Jesuscris Superstar*, *Els miserables*, *Cats*, *Evita*...- i tot un sensible muntatge publicitari incitava a l’esdeveniment. “Full of rich and swelling, melodies and amazing, take-your-breath-away sights”, afirma-

va “The New York Times”. “A smashing theatrical success. A grandly conceived production”, no dubtava a escriure el crític del Chicago Tribune. O “Sunset Boulevard has playgoers shouting with deligit”, en paraules aparegudes al “Time Magazine”. Les referències eren seductores.

Tot, doncs, incidia de forma impossible de superar i contemplar el “show”. A més a més, cinèfil que ell, el viatger, el visitant, era -i encara ho és malgrat tot-, l’evocació, el record del film *El crepusculo de los dioses* desfeia qualsevol mena de dubte a l’hora de comprar una bona butaca -jaí, 75 dòlars, 75!- i formar part de tota una multitud que, àvida, es movia nerviosa pels passadissos luxosos del Minskoff Theatre. Tot déu hi volia ser present. Gairebé tres hores de *Sunset Boulevard*, és molt de *Sunset Boulevard*. Però tot allò, els 75 dòlars també, justificava la presència del viatger al teatre. Tota l’ànima, tot l’esperit, tot l’encís -i tota la mala llet-pròpia de l’autor de *Some Like it Hot* o *El apartamento*, respira i es trasllada de forma màgica a l’escenari. Així, la tèrbola història “d’amor” entre el patètic personatge de Norma Desmond i un grimpador periodista que sempre va somiar tenir una piscina és envoltada per la partitura d’un Andrew Lloyd inspiradíssim. La traducció, doncs, d’aquell camí del crepuscle filmic i en blanc i negre a la sonoritat plena de coloraines diversos del muntatge teatral, era una traducció perfecta. Tenia raó, idò, el paperet de propaganda que entregaven a l’espectador pocs minuts abans d’aixecar-se el teló. “Late one night, a desperat young writer takes a wrong turn into the driveway of her glorlous Hollywood...” Exactament. “La idea bàsica de la pel·lícula”- són paraules de Billy Wilder al periodista alemany Hellmuth Karasek- “era la història d’una estrella del cinema mut envellida, una diva envellida que no ha pogut aconseguir donar el primer pas per adaptar-se als nous temps, com succeí en realitat a moltes estrelles i que es tanca en el somis del seu passat gloriós. El pas del cinema mut fou un tall històric dels més radicals que Hollywood ha experimentat mai...”.

Aleshores, Nova York, novembre de 1926, sunset boulevard, Billy Wilder. Cordialment. ❖



Lee Marvin: Acampem aquí. Els cavalls han de descansar.

Phil Carey: A quina distància som de Mèxic?

Lee Marvin: Saber això no ajudarà els cavalls.

Fiebre de venganza (1953), de Raoul Walsh